

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies octavus et nonus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1865 [erschienen] 1866

Caput V. Præcipua ex argumentis reliquis, quibus Dionysiani corporis
furtum seu e Francia in Germaniam translatio impugnantur, expenduntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72229](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72229)

A scribit: Fuit igitur sancti martyris (*Dionysii nempe*) Lipsanotheca secundo aperta, authenticique in ea tituli, qui, asservari ibi S. Dionysii, Franciæ Apostoli, reliquias, faciebant fidem, sunt reperti. *Hæc ille; verum quos qualesve hic memorat titulos? Id hic, ni fallor, de industria non edicit, ne hosce neutiquam esse proposito suo probando aptos prodere cogatur.* Haimo apud *Felibianum cap. 8* narrat, qui corpus, in *Dionysiano scrinio, dum id anno circiter 1050 reseraretur, inventum, per quindecim dies publicæ venerationi fuerit expositum, ac deinde de corpore illo subjungit: Et tunc sibi mutuo ad custodiam succedentibus fratribus, diei noctisque vicibus tam diu est diligentissime custoditum, donec intronissis litteris indicibus primi erroris et subsecutæ veritatis seris obicibusque munitum sacros artus continens subtili artificio scrinium, quamplurimis presentibus, suos priori loculo honorabiliter fuit restitutum. Litteræ, quas scrinio Dionysiano post factam hujus anno circiter 1050 visitationem impositas fuisse, Haimo hic scribit, haud dubie sunt tituli, quos in eodem scrinio, cum id anno 1385 aperiretur, repertos fuisse. Felibianus affirmat. Ea sedet sententia, quod nec apud Haimonem, nec alibi mentio ulla occurrat tituli alterius, qui in scrinio Dionysiano, cum id anno circiter 1050 reseraretur, fuerit repertus. Jam vero, cum id ita sit, nec tituli, tunc demum, cum scrinium Dionysianum anno circiter 1050 visitatum fuit, confecti, genuinum extitisse, quod in hoc tum fuit repertum, S. Dionysii corpus, probare nati sint, e titulis pariter, quos in Dionysiano scrinio, cum id anno 1385 aperiretur, fuisse inventos, Felibianus scribit, nequit id, quod et hic scriptor et alii San-dionysiani monachi maxime vellent, concludi.*

CAPUT V.

Fræcipua ex argumentis reliquis, quibus Dionysiani corporis furtum seu e Francia in Germaniam translatio impugnatur, expenduntur.

E duorum, quotantummodo Ratisponæ vidit, lapidum de Dionysiani

Mabilionius in *Itinere suo Germanico, de Ratisponensi S. Emmerami monasterio, hujusque, uti appellatur, thesauro loquens, primo scribit sequentem in modum: In thesauro, ut vocant, habetur insignis Evangeliorum liber, quo nullum pretiosorem aut elegantiorum umquam vidimus, litteris aureis majusculis optime scriptus anno 870 mandato Caroli Calvi: deinde S. Emmerami ecclesiæ concessus ab Arnulpho imperatore, uti Arnulfus ejusdem loci monachus tradit; ac deinde, nonnullis adhuc de pretioso, quem hic memorat, Evangeliorum libro præmissis, ita proseguitur: Hunc librum ex Parisiensi S. Dionysii monasterio una cum sancti Martyris corpore furtim sublatum, donoque Arnulpho atque ab eodem ecclesiæ S. Emmerami traditum asserunt. At, mirum est, inquebam, Arnulfum ejusdem cœnobii ex comite monachum, qui sub annum millesimum scribebat, meminisse istius codicis ab Arnulpho con-*

cessi, nulla corporis sancti Dionysii mentione facta. Rogavimus deinde, nobis ostendi ejus corpus seu reliquias: illi abstruso loco reconditas dicentes, duos nobis lapides doni testes protulerunt, in quorum uno antiquis litteris uncialibus hoc exaratum legitur: Sub Ebulone abbate sancti Dionysii Gisalbertus furavit. in alio: Furatus est v. Non. Junii, huc venit prid. Nonas Decembris tempore Tutonis episcopi, absque ulla corporis aut libri mentione.

68 Ita ille, non tantum hic ex Arnolphi, sed et ex ipsorummet, quos memorat, lapidum de S. Dionysii corpore silentio, neutiquam id vel S. Emmerami monasterio ab Arnulpho imperatore donatum, vel penes Emmeramenses monachos esse, contendens. Verum, Mabilionium id, quod vult, neutiquam ex Arnolphi silentio dare evictum, jam supra ostendi; quod autem ad duorum, quos memorat, lapidum seu duarum potius, quas hi sibi incisas habent, inscriptionum silentium spectat, hæc quidem nullam de S. Dionysii corpore faciunt mentionem; verum duo illi, quibus inscriptæ sunt, lapides seu lateres cum alio adhuc sibi adjuncto lapide, e cujus inscriptione fieri in hisce de S. Dionysii corpore sermonem, palam est, in Emmeramensis ecclesiæ muro a Regincardo abbate fuere inventi, mirorque et hunc posteriorem lapidem ab Emmeramensibus monachis eruditissimo viro haud fuisse exhibitum. Is certe, ut hodie, ita etiam seculo proxime elapso in illorum monasterio asserabatur, inscriptioque, quam præfert, una cum inscriptionibus, quas memorati a Mabilionio duo alii lapides suppeditant, fuisse Dionysii corpus furto surreptum atque ad S. Emmerami ecclesiam translatum, non obscure indicat, uti quisque, qui vel trium illorum lapidum inscriptiones, supra a nobis in hac Appendice num. 4 jam datas inspexerit, facile comperiet; ut sane e duorum, quos Mabilionius memorat, lapidum seu laterum de S. Dionysii corpore silentio nihil omnino queat contra assertum hujus a Ratisponensibus furtum inferri.

69 Porro idem Mabilionius *Annalium Benedictinorum tom. 3, lib. 46, num. 40 ad annum 960 sic scribit: Tunc Dionysiani monasterii præpositus erat vir strenuus, nomine Vitalis, qui res sancti Dionysii in Anglia a regis ministris infestari gravate ferrens, Eadgarum piissimum regem adiit anno secundo regni ejus, Indictione tertia, septimo Kalend. Januarii. Rex, auditis Vitalis querelis de Togredo, regiæ domus præposito, multas gravesque exactiones, a villis sancto Dionysio subjectis extorquentes, damna restitui præcepit, ac deinceps ab hujusmodi vexationibus abstinere; cujus rei diploma per Togredum ipsum ad sepulcra Sanctorum martyrum Dionysii, Rustici et Eleutherii deferri jussit, quorum sacra corpora honorifice ibi locata esse asserit. Ex quo intelligitur, quam vana sit persuasio Ratisponensium, qui sancti Dionysii corpus ab Arnulfo rege obtentum, et in sancti Emmerami cœnobio repositum dicunt. Adhæc idem denuo Mabilionius, ita occasione diplomatis, anno 960, quem notæ chronicae, in monumento isthoc, ut testatur, expressæ, designant, ab Eadgaro, Angliæ rege, concessi, *Annalium Benedict. loco cit. locutus, eorumdem deinde lib. 48, num. 92 ad annum 980 sequentem fatur in modum: Neque vero imperator Otto tam cito, ut Sigonio visum est, Italiam adiit.**

LECTOR
C. B.

corporis
translatione
silentio per-
peram contra
hanc arguit
Mabilionius,

E

F

nec vel e re-
gis Eadgari,

actum
C. B.

adiit. Nam mense Octobri Brochsala versabatur, cum imperiali præcepto confirmavit possessiones monasterii sancti Dionysii Parisiensis, in ipsius imperio consistentes, rogatu Rotberti, ejus loci abbatis. « Data Idus Octobris, anno « Dominicæ Incarnationis dcccxxx, indictio- « ne v. » (lege viii) anno vero regni secundi Ottonis xx, imperii xiii.

et Ottonis
imperatoris

70 Actum Brochsala; quod de Bruxellis, ut modo vocant, olim Brutsela dicta, interpretandum est. In prædicto diplomate observandum id, quod dicitur de monasterio sancti Dionysii, « usque hodie, » inquit Otto, « ibidem corpora- « liter habiti. » Qui locus plane refellit opinionem Ratisponensium, qui corpus sancti Dionysii initio sæculi decimi (imo sub finem sæculi ix) Ratisponam ab Arnulfo imperatore translatum jactitant. Ex eo itaque, quod Eadgarus, Angliæ rex, in diplomate anni 960, Dionysii corpus tum adhuc, cum illud daretur, in S. Dionysii ecclesia fuisse assertum, insinuet, idemque etiam Otto II imperator in diplomate anni 980 faciat, sacrum illud pignus Ratisponam inde translatum haud fuisse, Mabillonius contendit.

B Verum corpus, a Giselberto in Germaniam allatum, quod, cum seculo circiter xi medio a Reginaldo abbate fuit inventum, inscriptiones ad- junctæ S. Dionysii corpus esse indicabant, anno 960 et anno 980 adhuc latebat in muro, cui, ut supra vidimus, a Tutone episcopo sub seculo x initium fuerat inclusum; licet autem jam tum in S. Emmerami ecclesia inscriptiones quæpiam, quæ ibi assertari S. Dionysii corpus proderent, verosimiliter extiterint, Ratisponenses tamen de sacri thesauri, quem, quod locum etiam, quo esset absconditus, ignorarent, exhibere non poterant, possessione, utut etiam, quemadmodum ex infra dicendis apparet, in antiqua, quæ apud ipsos vigeret, traditione fundata, verosimillime nec multum gloriati, nec confidenter admodum fuere locuti.

seculo x da-
tis

C 71 Porro cum Galli contra, penes se esse S. Dionysii corpus, asservantissime passim prædicarent, aut saltem, ne piorum erga S. Dionysium devotio tepesceret, forte id sublatum, caute dissimularent, facillime factum esse potest, ut, etiamsi illis sacrum isthoc pignus a longo jam tempore ipsa forsans fuisset ereptum, quamplurimi tamen adhuc seculo x extiterint, qui Dionysianis monachis, sacrum thesaurum penes se esse, asseverantibus, aut adhiberent fidem, aut etiam hunc illis esse ereptum, penitus ignorarent. Jam vero, cum id ita sit, nec quidquam, quo minus ea horum etiam numero Eadgarus, Angliæ rex, et Otto II imperator existisse credantur, impediatur, Mabillonius sane ex eo, quod bini hi principes in supra memoratis diplomatis, fuisse adhuc, cum hæc anno 960 et anno 980 darent, S. Dionysii corpus in Dionysiana Franciæ abbatia asservatum, prodant, neququam id, quod vult, seu sacrum istud pignus Ratisponam inde sub seculo ix finem non fuisse delatum, efficaciter ac valide probat. Adhæc, ait in suis de rebus Franciæ Orientalis Commentariis tom. 2, pag. 741 Georgius ab Heckhart: Qui præcepta regum expetebant, iis, quidquid illis complecti volebant, suggerebant; unde concludi potest, monachos, de absentia corporis S. Dionysii apud se certos summo eum studio verba, quibus (in Ottonis nimirum supra memorato diplomate) dicitur, « S. Dionysium usque hodie corporaliter » in monasterio suo « haberi, » suggestisse, ut imperatoris confessione aliquando causam suam defendere, aut

iis etiam os obturare possent, qui jam de præsentia Sancti apud illos, non sine fundamento dubitabant.

D 72 Quidquid sit de fine, in quem Eckhartus, quæ hic memorat, verba Dionysianos monachos suggestisse, opinatur, tam hæc equidem, quam illa, quibus, SS. Dionysii, Rustici et Eleutherii corpora honorifice in S. Dionysii monasterio locata, in præfato Eadgari, Angliæ regis, diplomate asseruntur, fuisse a dictis monachis suggesta, indubitatum apparet. Ea sedet sententia, quod, quamvis quidem forsans non omnia, quæ in principum diplomatibus, in monasteriorum favorem concessis, occurrunt, a religiosis horum inquitinis dicenda sint suggesta, id tamen quantum ad ea, quæ de Sanctorum in sacris illis locis cultu asservatisse reliquis in monumentis hujusmodi leguntur, ita ut plurimum habere, existiment, qui, permultis principum præceptis seu diplomatibus mature discussis, suum hæc de re tulerunt judicium. Etsi itaque nec a furti, quo Dionysius Gallis fuerit ereptus, ignoratione dici possent profecto, quæ Mabillonius affert, Eadgari, Angliæ regis, et Ottonis II imperatoris de Dionysiano corpore in San-dionysiana ecclesia asservato testimonia, haud merito tamen ex hisce, utpote non per duos illos principes, sed per ipsosmet, ut jam dictum, Dionysianos monachos datis, penes hosce adhuc esse sacrum illum thesaurum, ac proin in Germaniam non fuisse translatum, quispiam recte intulerit. Nec id vel e S. Eduardi, Angliæ regis, charta, anno 1059 in San-dionysiana in Francia monasterii favorem data supraque a nobis in Appendice, quæ hæc proxime præcedit, num. 34 laudata, vel e pluribus Pontificum Romanorum litteris seu Brevis, in Dionysianorum monachorum favorem datis, meliori jure fecerit.

charta Pon-
tificumque
litteris,

F 73 Licet enim tam in his, quam in dicta Eduardi regis charta, Dionysius vel haberi vel quiescere in Dionysiana Franciæ abbatia asseratur, verba tamen, quibus id fit, non a dicto rege summissive Pontificibus, sed ab ipsismet San-dionysianis monachis promanasse, indubitatum apparet; uti etiam a summis Pontificibus adhibita fuisse, non ad locum, qui sacras S. Dionysii exuvias possideret, definiendum aut declarandum, sed tantummodo ad consuetudinem servandam, quæ, ut Sancti in monasteriis, quæ sacras eorum exuvias sese possidere pulant, quiescere in litteris hujusmodi dicantur, exposcit. Joannes Baptista, Emmeramensis jam supra sæpius laudatus abbas, in sua, quam, ut dicti, anno 1750 edidit, de Dionysio in Bavariam translato Dissertatione pag. 79 et seq. integrum affert Alexandri IV Breve, in quo hic summus Pontifex, quadraginta dierum indulgentiam iis, qui tempore ac modo in dicto Brevis assignatis ad S. Emmerami ecclesiam accesserint, concedens, Dionysium in hac una cum SS. Emmeramo et Wolfango quiescere affirmat. Porro cum Breve illud Pontificatus Alexandri IV anno tertio, qui in annum Christi 1256 incidit, fuerit concessum, inde infert celsissimus author, seculo xiii Romæ etiam, S. Dionysii corpus Ratisponæ in S. Emmerami monasterio quiescere, fuisse persuasum. Verum, quemadmodum id saltem dicto Brevis Alexandrum IV definire seu declarare noluisse, Dionysiani in Francia monachi indubie respondebunt, sic Pontifices alios Brevis suis seu litteris, quibus S. Dionysii corpus in Dionysiano Franciæ monasterio quiescere asseritur, definire pariter seu declara-

re

A re id noluisse, Ratisponenses S. Emmerami monachi haud immerito contendunt.

dicta translationi locum haud fuisse, recte intuleri;

74 Neque vero laudatus Emmeramensis abbas, quamvis nec recte, ut apparet, e praefatis Alexandri IV litteris id, quod jam dixi, concludat, monasterio suo per hasce Dionysiani corporis possessionem adscribi existimavit. Postea enim, de Brevibus seu litteris Pontificiis, a Nicolao II et Alexandro II ad confirmanda monasterii S. Dionysii privilegia concessis, in quibus ibi quiescere S. Dionysii corpus asseritur, sermonem intituens, sic scribit: Nicolaus II et Alexander II dictis Brevibus privilegia monasterio S. Dionysii confirmant, nec illorum Pontificum ibi mens erat, de reliquiis S. Dionysii ex proposito agere, sed monasterio S. Dionysii (ubi prius corpus S. Dionysii requievit) et a monachis ejusdem canobii adhuc ibi requiescere asserbatur, privilegia confirmantur, more in Brevibus talibus consueto junctis a notario verbis: «Ubi ipse Sanctus in corpore requiescit» etc. Tale Breve Apostolicum pro indulgentiis Lucrandis ab Alexandro IV nostrae etiam ecclesiae concessum est, ut supra vidimus.... ubi pariter haec verba inserta sunt: «Ubi Sanctorum Emmerami, Dionysii, Wolfgangi corpora quiescunt. Dum enim pro talibus privilegiorum confirmationibus et indulgentiis obtinendis ecclesiae vel monasteria apud Sedem Apostolicam supplicant, suorum patronorum, quorum corpora se possidere gloriantur, nomina inscribunt, et gratiae petitione saepe a summa Sede impetrantur. Haec ille, dilucide indicans, e litteris Pontificiis, in quibus vel in S. Emmerami vel in S. Dionysii ecclesia quiescere Dionysianum corpus asseritur, vindicare id sibi nec Dionysianos, nec Emmeramenses monachos posse. Et vero rem ita habere, ac proin sacrum illud pignus Ratisponam translatum non fuisse, haud magis e dictis Pontificiis litteris, quam e supra memoratis principum chartis, posse inferri, satis superque, ni fallor, ex omnibus jam dictis liquet.

etsi autem tam Otho Frisingensis forte haud crediderit.

75 Ad argumentum aliud, quo Dionysiani corporis furtum seu hujus e Gallia ad Ratisponenses S. Emmerami monachos translationem pariter impugnant, modo progrediamur. Id ex Othone, Frisingensi episcopo, qui, cum Henrici quarti imperatoris nepos, Henrici quinti sororius, Conradi regis frater uterinus et Frederici primi imperatoris patruus exstiterit, merito a Bellarmino, non tantum veluti doctrina et pietate, sed et veluti nobilitate insignis praedicatur, deducunt; is autem, aucti, fidei iuxta ac veritatis studiosissimus scriptor, qui seculo XII floruit, quique, cum e Germanus esset et Leopoldi, Bavariae, ubi Ratispona sita est, ducis frater, causas certe, ob quas Ratisponensibus magis, quam Francis faveret, habebat, Ratisponensium tamen de Dionysii e Francia Ratisponam seu ad Ratisponenses S. Emmerami monachos translationem in contextu a se Chronico lib. 6, cap. XI sequentibus hisce perstringit verbis: Dilixit vero (Arnulfus imperator nimirum) praeter ceteris regni sui locis Metropolim Bajoriae Ratisponam. Unde et muros ejus ampliavit, monasteriumque S. Emmerami pluribus ornamentis adornavit, ac largis possessionibus locupletavit. Tradunt ibi, scriptumque monstrant, quod praedictus rex S. Dionysium a Gallis ad praefatum monasterium transtulerit; quod utrum ita sit, vide-

Octobris Tomus IV.

rint. Hinc porro, S. Dionysii e Francia ad Emmeramenses monachos, quam Ratisponenses asserunt, translationem ab Othone Frisingensi creditam haud fuisse, concludunt. Verum quid tum? Hanc, quam a Gallis negari sciebat, non tantum ut dubiam, sed etiam ut certo falsam habuerit Otho, consequensne hinc erit, ut certo illa numquam habuerit locum?

76 Enimvero id non magis inde, quam ex eo, quod nonnulli hodieque potius Gallis, penesse adhuc esse S. Dionysii corpus, asseverantibus, quam Germanis, id ipsum sibi vindicantibus, assentiantur, potest concludi. Adhuc quid si laudatus Otho, factane esset, an non translatio, qua ad Ratisponenses delectum fuisset S. Dionysii corpus, dubitarii dumtaxat, nec rem operosius ipsemet indagare, sed aliorum examini relinquere colens, id tantummodo per postrema quinque e supra huc transcriptis verbis significare voluerit? Ut sit, haud recte equidem, quidquid etiam de corporis Dionysiani in Germaniam translatione Otho senserit, certo hanc a veritate alienam ob opinionem, quam secutus forsitan hic scriptor sit, pronuntiaris. Eaporro mihi sedet sententia non tantum quantum ad Othonem, sed et quantum ad quoscumque, qui seculo X posteriores sunt, scriptores alios, si qui forsitan ex his Dionysiani corporis seu furtum seu ad Ratisponenses translationem vel negent vel etiam tantummodo revocent in dubium. At vero, inquirunt adhuc nonnulli, id, quod aliquo in regno tam sacrum, tam religiosum est, id, quod tanto cultu et veneratione celebratur, id, quo nihil pretiosius, nihil sanctius inter cunctas ejus gentis reliquias habetur, justissimis longissimi temporis possessoribus sine causa suffurari, eaeque utique nequitiae et improbitatis est; quis aulem factum esse putet, ut turpem adeo furis impii et sacrilegi notam nomini suo quisquam, sacrosanctum Dionysii corpus, quod maximo apud Gallos habebatur in pretio, quodque Dionysiani in Franciamonachi diutissime iuxta ac justissime jam possederant, suffurando, voluerit inurere? Ita adhuc, ut dixi, nonnulli; verum nae hi, qui sic arguunt, seculi IX, X, et XII mores parum admodum habent perspectos. Tum quippe ita homines, ac vel maxime etiam monachi comparati erant, ut Sanctorum reliquias furari, religioni minime ducerent, easque etiam passim, cum possent, fraudibus etiam et dolis hunc in finem haud raro adhibitis, possessoribus suis furto sine ullo scrupulo eriperent.

77 Qui, quam verum id sit, nosse cupit, a quo fuit patratum, incurrit, notandum quod sequens.

adeat Historiae Litterariae Franciae Scriptores tom. XI, pag. 133 et seq., Muratorum medii aevi Antiquit. Ital. tom. 5 Dissert. 58, ac denique Benedictum XIV de servorum Dei Beatificatione et Beatorum Canonizatione lib. 4, part. 2 cap. 25, ubi non pauca sacrarum reliquiarum furta, a scriptoribus variis partimque etiam in opere nostro relata, longo ordine recenset; cum aulem, qui furta isthaec patrarunt, minime, ut comperies, erubuerint furis nomen, non est sane, cur Dionysii corpus furto haud fuisse sublatum, arguamus ex eo, quod, qui id fecisset, turpe furis nomen adsciturus sibi fuisset. Nec, factum id non fuisse, recte etiam argueris ex eo, quod Dionysiani monachi die IX Junii Dionysiani corporis detectionem seu scrutini, in quo id a Dagoberto depositum fuisse perhibetur, visitationem, anno circiter, ut dixi, 1050 factam, quotannis celebrant.

126

brant

AUCTOR
C. B.

falsam tamen esse, vel hinc, vel e furis, quam is

E

F

ANCTORA
C. B.

brent, idque statim a visitatione isthac, Pontifice Romano sese iis hac in re non opponente, facere inceperint. Uti enim illi dictam detectionem seu visitationem die 1x Junii, ita Emmeramenses monachi Dionysii et Francia ad ecclesiam suam translationem Dominica ultima post Pentecostem quotannis celebrant, idque etiam jam inde a seculo XI facere cœperunt, quemadmodum in sua de Dionysio in Germaniam translato Dissertatione § 151 sat recte ostendit sæpissime jam laudatus abbas Joannes Baptista, contendens etiam, festum illud Leonis IX mandato, in litteris, Pontificis hujus nomine inscriptis infraque hic recitandis expresso, fuisse institutum.

CAPUT VI.

An Leo IX Papa Ratisponæ inventas, quas Dionysii esse dicebant, reliquias approbarit, litterasque hac de re ad Henricum I, Francorum regem, dederit.

Leonem IX
litteras, qui-
bus Ratispo-
nensibus at-
tribuerit S.
Dionysii cor-
pus.

Ertsi quidem supposititias esse, quæ circumferuntur ac a pluribus jam editæ, hic etiam a nobis iteratis typis recusæ lectoris oculis cap. proxime seq. subdentur, Leonis IX Papæ nomine inscriptas ad Henricum I, Francorum regem, de invento apud Ratisponenses S. Dionysii corpore litteras, Mabillonius tom. 4 Annal. Benedict. lib. 60, num. 21 contendat, re ipsa tamen abs hoc Pontifice ad dictum Francorum regem datas fuisse de corporis S. Dionysii apud Ratisponenses manifestatione litteras, existimasse videtur. Sese certe hic scriptor, dum anno 1685 Sæc. v Benedict. part. 1 mitteret in lucem, in illa opinione fuisse, jam supra num. 50 et parte illa huc transcriptis verbis non obscure insinuat, libelli etiam supra a nobis memorati, quo Haimo, Sandionysianus monachus, corporis Dionysiani detectionem, uti vocatur, descripsit, faciens mentionem.

Hinc factum, ut Joannes Baptista, jam sæpius a nobis laudatus Emmeramensis abbas, Sandionysianam Felibiani Historiam, utut jam ab anno 1706 una cum adjecto ad hujus calcem Haimonis præfato libello publici juris factam, ad manum non habens, ab ipsomet Haimone, datas fuisse a Leone IX Papa ad Henricum I, Francorum regem, de corporis Dionysiani apud Ratisponenses manifestatione litteras, memoriæ prodi, existimavit, hincque in diversos alios errores in sua supra plus semel jam memorata de Dionysio in Germaniam translato Dissertatione sit prolapsus.

ad Henri-
cum I, Fran-
corum re-
gem, dedisse,
Haimo non
scribit; imo
contra ea.

79 Verum, etsi quidem Emmeramensis abbas id, quod jam dixi, haud immerito e dictis, uti hæc consideranti patescet, Mabillonii verbis opinari de Haimone potuerit, hic tamen scriptor nusquam in sua jam ab anno, ut dictum, 1706 edita, quam libelli inediti nomine Mabillonius loco proxime cit. laudat, lucubratione litterarum, quas Leo IX Papa ad Henricum I, Francorum regem, de argumento, mox memorato, miserit, mentionem facit. Id cuique, qui dictum Haimonis haud magnæ molis libellum evolcere voluerit,

evadet perspicuum. Imo vero contra Haimo ea D prodit memoriæ, e quibus, si vera sint, consecrarium sit, ut Leo IX, dum Ratisponæ, quod e jam supra dictis anno 1052 factum, versaretur, nullas de dicto argumento litteras ad Henricum, Francorum regem, miserit. Ut id palam fiat, ea hic, quæ eo conducunt, compendio ex Haimone lectori ob oculos pono. Ratisponæ, invitatis eo non paucis summæ dignitatis viris ac imprimis nonnullis episcopis aliis, jam omnia, ut inventum ibi integrum unius mortui hominis corpus, quod sub testimonio fallacium, ut loquitur, et adinventiarum litterarum Areopagitæ Dionysii dicere veriti non sunt, statuto die elevaretur, erant parata, summæque etiam, qua peragendum id erat, solemnitati Leo IX Papa et Henricus imperator, qui Ratisponam advenerant, erant interfuturi. Verum eo ipso temporis articulo, quo res jam jam executioni erat mandanda, duo repente Dei nutu Ratisponam adveniunt nuntii, a Francorum rege rei cuiuspiam alterius causa ad imperatorem missi.

80 Hi, ingentem populi undequaque confluentis multitudinem conspicati ac quid rei ageretur, edocti, imperatorem adeunt, ei, quæ in mandatis habebant, exponunt, tum ad inventum Ratisponæ corpus, quod pro Dionysii corpore haberi, eoque nomine jam elevandum audierant, sermonem convertunt, oratione sat proluxa, jam supra num. 10 partim data, id esse non posse Dionysii corpus, contendunt, regem suum, si nihilominus pro hoc elevetur inventum illud corpus, ægerrime id laturum, affirmant, ac tandem ab imperatore, ne, priusquam Dionysii corpus haud amplius reperiri in Gallia, ex amico suo Galliarum rege, diligentissime rem indagaturo, intellexerit, fieri id permitat, exposcunt. Porro imperator, se inde habiturum concilium cum domino Papa et caterva ducum et optimatum suorum, respondet, legatosque, eorum prius e Pontificis procerumque suorum consilio petitione probata ut justa, a sese dimittit. Hæc et plura alia, quæ, quod minus prope ad institutum nostrum hic spectent, omitto, lucubrationis suæ supra laudatæ capp. 3. 4, et 5 Haimo; cum autem, uti e jam dictis scribit, Leo Papa legatis Gallicis, ab imperatore, ne, priusquam e Francorum rege, Dionysii corpus in Gallia haud amplius esse intellexisset, inventum Ratisponæ corpus elevari permitteret, postulantiibus, assentiendum duxerit, enimvero consecrarium hinc fit, ut Leo, si vera modo Haimo memoret, non prius certe, quam cum id examinatum fuisset, litteras, quibus Dionysii corpus Gallis surreptum ac penes Ratisponenses S. Emmerami monachos esse, declaravit, ad Henricum Francorum regem dederit, ac proin, ut id certe annum 1053, utpote quo hic demum, essetne adhuc, an non, Dionysii corpus in Gallia, aperta ac visitata, in qua id contineri credebatur, Lipsanotheica, indagari curavit, haud fecerit.

81 Quis enim, Pontificem ante examen illud haud esse, quod Ratisponæ fuerat inventum, corpus elevandum duxisse, et tamen id, examine illo non expectato, genuinum esse Dionysii corpus, datis etiam ad Henricum, Francorum regem, litteris declarare voluisse, in animum inducat? Jam vero, cum res ita habeat, Leo sane, si vera Haimo memoret, ad Henricum, Francorum regem, litteras, quibus Dionysii corpus penes Ratisponenses esse declaravit, anno 1052 haud miserit. Verum an Haimoni hic assentiendum? Hic scriptor, ut e jam supra dictis facile colliges, non citius

a quibus, Pon-
tificem illum
id non fecisse,
consequi vi-
detur,

F

memoriæ pro-
dit; ast hic,
tum ob remota-
tam suam a
re gesta xta-
tem,